

Datum
2024-04-15

Revisionen

Till:
Kommunstyrelsen

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium

Revisionsrapport "Granskning av bokslut och årsredovisning 2023-12-31"

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört granskning av bokslut och årsredovisning. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Revisionen önskar att kommunstyrelsen lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 30 augusti 2024. Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

Med vänliga hälsningar

Bertil Böhlin
Ordförande

Granskning av bokslut och årsredovisning

2023-12-31

Rapport

Kramfors kommun

KPMG AB

2024-04-15

Antal sidor 9

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Årsredovisningens räkenskaper	1
1.2	God ekonomisk hushållning	1
1.3	Balanskravsresultat	2
1.4	Övriga iakttagelser	2
1.5	Rekommendationer	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Årsredovisningens räkenskaper	6
3.1.1	Bedömning	7
3.2	God ekonomisk hushållning	7
3.2.1	Bedömning	8
3.3	Balanskravsresultat	8
3.3.1	Bedömning	8
3.4	Övriga iakttagelser	8
3.4.1	Bedömning	9

1 Sammanfattning

Vi har av Kramfors kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Nedan följer en sammanfattning av granskningens bedömningar och rekommendationer.

1.1 Årsredovisningens räkenskaper

Utifrån vår genomförda granskning av årsbokslutet har vi noterat att kommunen gör avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Det saknas tillförlitliga underlag för att bedöma om avsättningen för deponin.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året, med undantag från ovan avvikelser.

Vi har även noterat övriga, ej väsentliga avvikelser:

- Kommunen har inte följt upp eventuella nya hyresavtal och ändringar i befintliga hyresavtal samt uppdaterat beräkningar, för att säkerställa att avtalen redovisas korrekt, med rätt belopp och fördelat på finansiell och operationell leasing.
- Delar av investeringsfond bör redovisas som skuld till kollektivet.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

1.2 God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att resultatet inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

1.3 Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

1.4 Övriga iakttagelser

Vår internkontrollgranskning visar på brister, se vidare avsnitt 3.4 Övriga iakttagelser.

1.5 Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- vidareutveckla målen så att det på ett objektiva sätt går att bedöma utfallet.
- säkerställa att redovisningslagar och god redovisningssed följs.
- tillse att kalkylen för beräkning av skulden för deponi uppdateras.
- tillse att löpande underhålla registret med kommunens hyresavtal görs.
- stärka den interna kontrollen genom att åtgärda de påtalade bristerna under avsnitt 3.4.

2 Bakgrund

Vi har av Kramfors kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Från och med den 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410) inklusive tillämpningsanvisning för granskning av drift- och investeringsredovisning (enligt ISA 501)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse

Följande moment regleras inte av standarden utan tillkommer, i enlighet med SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022:

- Granskningen av utfallet rörande verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt själva bedömningen av huruvida resultaten i årsredovisningen är förenliga med verksamhetsmålen samt de finansiella målen.
- Bedömning om kommunen efterlever balanskravet samt eventuellt återopande av synnerliga skäl omfattas inte av Standard för kommunal räkenskapsrevision.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?
- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?
- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever kommunen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2023-12-31. Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionsred i kommunal verksamhet 2022.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

2.3 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning även på:

- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.4 Metod

Granskningarna har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång
- Stickprov och andra urvalsmetoder
- Dataanalys
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk
- Granskning av interna kontroller som är av relevans för upprättandet av de finansiella rapporterna
- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna

Revisionens faser kan kategoriseras i Planering, Genomförande och Rapportering.

I planeringsfasen har vi haft inledande genomgång av villkoren för uppdraget, fastställande av vilka dokumentationskrav som finns, vem som bär ansvaret vid oegentligheter samt kommunikationen under revisionens gång. En viktig del i planeringsfasen är att identifiera risker, värdera riskernas utifrån allvarlighet och sannolikhet samt att identifiera lämpliga granskningsåtgärder.

Genomförandefasen har omfattat fortsatt planering då den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av kommunens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen. Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

En revisionsstrategi har bestämts utifrån den inledande planeringen och den förståelse som skaffats i samband med granskningen av den interna kontrollen. Andra delen av genomförandefasen har omfattat inhämtande av revisionsbevis genom granskning och dokumentation av:

- Balans och resultaträkning
- Närståendetransaktioner
- Sammanställda räkenskaper
- Drift- och investeringsredovisningen
- Förvaltningsberättelse

Som en del i den avslutande fasen har vi inhämtat ett skriftligt uttalande enligt ISA 580. Det har inhämtats från den tjänsteperson som har uppdraget att verkställa bokslutsprocessen och den interna kontrollen i kommunens redovisning, system och rutiner.

Granskningarna avser kommunens årsredovisning som avgetts av kommunstyrelsen den 2024-04-09.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

3 Resultat av granskningen

Nedan redogörs för resultatet av granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

3.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

lakttagelser

Kommunen gör i årsredovisningen avsteg från lag och god sed avseende följande:

- *Avsättning för återställning av deponi.*
Under år 2021 tog kommunen hjälp av en extern konsult för att upprätta en ny beräkning för avsättning avseende deponi (Högberget). Av modellen framgår det att den ska uppdateras årligen för att få fram rätt skuld, vilket kommunen inte har gjort för år 2023. Vi bedömer att det senaste årets inflation borde innebära ökade kostnader vilket i sin tur påverkar kalkylen för avsättningen.
Enligt kalkylen uppgår den totala avsättningen till 74,7 mnkr vilket motsvarar en kostnad om 59 kr/ton. Den bokförda avsättningen uppgår till 36,1 mnkr.
Då kalkylen inte är uppdaterad råder det enligt vår uppfattning osäkerhet om vad den verkliga skulden per 2023-12-31 är och vi kan därmed inte uttala oss om avsättningen.
- *Leasingavtal*
Kommunen har inte följt upp eventuella nya hyresavtal och ändringar i befintliga hyresavtal och uppdaterat beräkningar, för att säkerställa att avtalen redovisas korrekt, med rätt belopp och fördelat på finansiell och operationell leasing.
- *VA-fond*
Kommunen redovisar en avsättning för investeringsfond om 30,8 mnkr avseende VA verksamheten. Enligt vattentjänstlagen (Lag om allmänna vattentjänster, 2006:412) krävs beslut från kommunfullmäktige innan avsättning görs till en VA-fond. Medel som avsätts till en VA-fond vara klart destinerade till specifika projekt och finnas tillgängliga vid start och får inte fyllas på under pågående projekt eller i efterhand.
Årets avsättning om 0,7 mnkr har hanterats korrekt. Avsättningen från tidigare år saknar plan för större investeringar varför vi anser att denna borde klassificeras som en skuld till kollektivet istället för avsättning.

3.1.1 Bedömning

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året, med undantag för att det saknas tillförlitliga underlag för att bedöma avsättningen för deponin.

Vi noterar att det även finns andra ej väsentliga avvikelser.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa att lagar och god redovisningssed följs.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att tillse att löpande underhålla avtalsregistret så att korrekt underlag finns för redovisningen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att tillse att kalkylen för beräkning av skulden för deponi uppdateras och att avsättningar gör i enlighet med beräkningen.

3.2 God ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Kommunfullmäktige i Kramfors kommun har fastställt tre perspektiv, Kramforsbon, medarbetare och ekonomi, med tillhörande mål. Se vidare kommunstyrelsens måluppföljning på sidorna 30 - 33 i kommunens årsredovisning.

Enligt årsredovisningen ska vart och ett av de kommunövergripande målen vara minst delvis uppfyllda samt balanskravet uppfyllas för att nå god ekonomisk hushållning. Eftersom balanskravet inte uppnåddes, utan att använda RUR, bedöms kravet på god ekonomisk hushållning inte uppnås under år 2023.

Vi noterar i likhet med tidigare år att det är svårt att på ett objektivt sätt bedöma om de kommunövergripande målen har uppnåtts. Vi har dock noterat att kommunstyrelsen har kopplat resultatmål till perspektivet vilket vi ser positivt på.

3.2.1 Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det åiterrapporterade resultatet. Det innebär att resultatet inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2023

Vi rekommenderar att vidareutveckla målen så att det på ett objektivt sätt går att bedöma utfallet.

3.3 Balanskravsresultat

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till – 28,2 mnkr. I årsredovisningen föreslås underskottet att täckas med medel från resultatutjämningsreserven så att årets balanskravsresultat uppgår till noll kronor.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

3.3.1 Bedömning

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

3.4 Övriga iakttagelser

Vi har i vår granskning även noterat följande avvikelser:

- Det är ensam behörighet på adminrollen för fullmakter i bank.
- Dokumentationen till årsbokslutet är bristfällig där det i flera fall saknas bokslutsbilagor och underlag till balansräkningens konton.
- Det saknas rutin för att kontrollera registrerade indata i lönesystemet.
- Under året har ett nytt affärssystem implementerats vilket har föranlett att avstämningar inte skett löpande.

3.4.1 **Bedömning**

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att se över adminrollen i bank så att det krävs två i förening för att ändra fullmakter i bank.

Vi rekommenderar att rutinen för bokslutsdokumentationen stärks så att det finns avstämda bilagor för samtliga poster i balansräkningen, samt att dessa attesteras av ekonomichefen.

Vi rekommenderar att rutinen stärks så att det sker en kontroll av registrerade indata vid nyregistrering och ändring av personaldata som grund för löneberedning i lönesystemet. Kontrollen ska genomföras av någon annan än den som registreras och dokumenteras.

Vi rekommenderar att rutin för löpande avstämning återinförs och att attest av avstämningarna görs.

Datum som ovan

KPMG AB

Lars Skoglund

Auktoriserad revisor

Lena Medin

Certifierad kommunal revisor